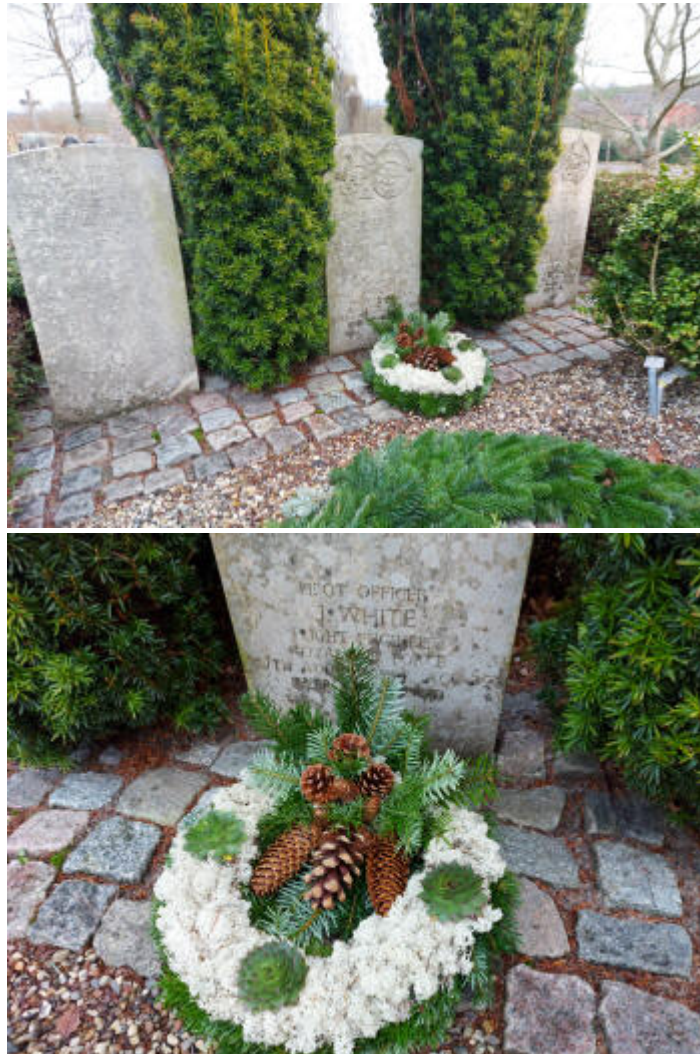

Året der gik i 2021.

Uge 51, Glædelig jul og godt nytår.

Uncle Jack, en af flyverne på bombeflyet der styrtede ned under 2-verdenskrig, har fået sin årlige julehilsen fra familien i England. Der er roligt omkring landbruget, hvor der, ud over dyrene i engen, ikke er meget aktivitet. Covid-19 har desværre ikke sluppet sit tag i os. Virusset muterer, og nu dør vi med en særlig smitsom variant, der hedder Omikron. Vi er i gang med 3. smittebølge, som igen har medført rekordhøje smittetal og restriktioner. Den voksne del af befolkningen er i gang med at få 3. vaccinstik, og lige nu er jeg spændt på det videre forløb. For et år siden troede jeg, at når vi fik vaccinen i sommers ville alt hurtigt blive normalt igen.

Uge 49, Kreaturerne i engen.

Kreaturene bliver tæt på foderhækken så lang tid, der er foder i den, faktisk uanset hvordan vejret er. Derfor har jeg flyttet foderhækken væk fra åben mark og ind i granskoven tæt på læskuret, hvor der er læ og behageligt at være. Hver mandag får dyrene en wrapballe i foderhækken og hver fredag en minibigballe med halm i læskuret. Dyrene er super glade for begge dele, og det er en fornøjelse at se på dyrene, der går og hygger sig. Planteavlsmæssigt har jeg fået lavet og indsendt gødningsregnskab til myndighederne, og jeg har også fået lavet markplanlægningen til næste år. Såsæden, jeg skal bruge i foråret, er såmænd også bestilt.

Uge 47, En uge med mange møder.

Det har været en uge med mange møder, bl.a. har der været afviklet Økologi-kongres, som forløber over et par dage med 38 sessioner og over 100 oplægsholdere. Kongressen er for alle økologer lige fra økologiske landmænd, rådgivere, virksomheder, forskere, studerende og folk fra køkken- og foodservicesektoren. Kort sagt, en kongres for alle der interesserer sig for økolog, og det er rart at komme ud og møde sit økologiske netværk. På trods af et lunt efterår er det blevet køligere, og væksten i efterafgrøderne er ved at gå i stå. Efterafgrøderne har haft en god og lang vækstsæson frem til nu. Rugen står flot og ensartet og er klar til vinteren.

Uge 45, Er pyrolyse og biokul fremtiden?

Kreaturene har taget foderhækken i brug. Hver uge kører jeg en wrapballe ned til engen, og dyrene viger ikke pladsen, før foderet er spist. Et lokalt firma i Brædstrup har medvirket til at opstillet et pyrolyse anlæg, hvor organisk materiale fra landbruget såsom halm og fibre fra biogasanlæg omdannes til biokul, gas og olie. Biokul er meget interessant som jordforbedringsmiddel og kan modsat halm binde kulstoffet i 500 - 1000 år i jorden. Biokul kan komme til at spille en væsentlig rolle i kampen mod klimakrisen. Jeg har fået en tønde med biokul, som jeg vil anvende til at lave nogle små forsøg med bl.a. forskellige doseringer og iblanding af kompost.

Uge 43, Rugen spirer frem.

Det er et fantastisk smuk syn at se kornet spire frem, og ordsproget "man høster som man sår," skal man som planteavler tage meget bogstaveligt. I engen har kreaturerne fået udvidet deres areal med endnu en lille skov. Dyrene er glade for at kunne søge ind mellem træerne og finde både føde og læ. De har også fået en foderhæk, som jeg fået leveret som samlesæt. Foderhækken skal ned til kreaturerne og bruges, når jeg fodrer med wrapballerne. På kontoret arbejder jeg med forsikringer. Alle mine landbrugsforsikringer udløber hvert 5 år, og jeg har fået tilbud hjem fra Alm. Brand, Topforsikring og Tryg. Det er svært at gennemskue tilbuddene.

Uge 41, Såning af vinterrug og vinterfoder til kreaturerne.

Jeg har siden sidst fået pløjet, harvet og sået rugen. Når man sår i oktober, skal man huske at hæve udsædsmængden, idet planterne ikke busker sig så meget ved sen såning. Planteantallet ved såning her midt i oktober er 350 planter pr. m². Vi har også fået lavet wrapboller til kreaturerne i engen. En mark med efterafgrøder er blevet skårlagt og efter en dags vejring, i det smukkeste efterårsvejr, presset i rundboller og pakket ind i plastik. Foderet indeholder kløver, rajgræs, cikorie, spildkorn og mange andre plantearter. Jeg synes, at det er smart, at efterafgrøderne først og fremmest gør jorden mere frugtbar, men også kan bruges som vinterfoder til dyrene.

Uge 39, Venter på tørvej.

Som nævnt tidligere skifter jeg ølandshveden ud med vinterrug. Markerne, hvor rugen skal sås, er blevet brakpudset og efterfølgende stubharvet 3 gange. Brakpudsningen bliver udført, fordi kvikken, græsset, bynkerne og alt muligt andet er så stort, at det er svært at få planterne igennem stubharven uden at slæde bunker sammen, bunker som umuliggør en ordentlig pløjning. Årsagen til, at jeg starter arbejdet sidst i september, er, at jeg gerne vil have temperaturen ned, så ukrudtskonkurrencen overfor kornet ikke bliver for stor. Jeg har harvet meget rodukruet fri af jorden og venter lige nu på tørvej til pløjning. Ploven er klar og spændt for traktoren

Uge 37, Efteråret melder sin ankomst efter flot sensommervej.

Siden sidst har jeg været til en del møder, bl.a. bestyrelsesmøde i ICROFS, 2 medlemsmøder i Økologisk Landsforening og bestyrelsesmøde i Rotary. Der har også været tid til at give min gamle Volvo BM 320, hvis alder fortaber sig i uvisheden, en kærlig hånd. Den har fået skiftet pakninger, oliefilter, motorolie og hydraulikolie, så nu burde den være klar til nye udfordringer. I marken går jeg og kigger på efterafgrøderne. Jeg håber, at der på nogle marker bliver så meget afgrøde, at jeg kan få lavet wrapboller som vinterfoder til kreaturerne i engen. Jeg er ikke helt tilfreds med udviklingen af efterafgrøderne, og tænker på hvordan jeg kan gøre det bedre.

Uge 35, Marken er mejet.

Høsten er i hus, og jeg er ved at tørre kornet ned, så det kun indeholder 14% vand. Ved 14% vand er kornet lagerfast og kan ligge på lager i mange måneder, uden at kvaliteten tager skade. Nå da vi er færdige med høsten, er vejret blevet stabilt med det fineste sensommervejr. CarbonFarm forsøget er også blevet høstet, først med forsøgsmejetærsker, der måler udbytterne i forsøgsleddene. I led 4 har vi sået arealet til med mikroklover, en lille hvidkløver. Til foråret er det så meningen, at led 3 og 4 skal fræses i striber og tilsås. Herefter vil de tilbageblevne kløverstriber blive slået med en rækkeslåmaskine, der er under udvikling af firmaet Agointelli.

Uge 33, Det ustadige vejr gør høsten besværlig.

Vi har siden sidst fået høstet ølandshveden. Det er vigtig at få netop denne afgrøde høstet inden bagekvaliteten forsvinder, og det gør den, når afgrøden er moden og vejret ustadigt. Om vi har fået høstet afgrøden tidlig nok vides ikke. Kornet vil blive analyseret i efteråret for faldtallet (bageegenskaberne). Kornet blev høstet meget vådt, så det er ved at blive tørret på kornlageret. Udbytte er ringe på grund af angreb af bygfluens larve og dårlig ukrudtsbekæmpelse. Jeg stopper med at dyrke ølandshvede og vil i stedet dyrke vinterrug, gerne til brød. Marken er høstet med meget høj stub, så vi har efterfølgende klippet stubben ned med brakpudseren.

Uge 31, Korntørreriet.

Jeg har langt om længe fået hentet grynhavren, jeg dyrkede sidste år. Havren er dyrket glutenfri, hvilket betyder, at selvom havre ikke i sig selv indeholder gluten, skal jeg være meget omhyggelig med rengøring af maskiner, kornlager og selvfølgelig også være sikker på, at der ikke er spildplanter af fremmed korn på havremarken. Inden min havre forlader gården, bliver der udtaget prøve af kornet, som sendes til analyse hos Eurofins. Såfremt der er over 20 milligram gluten pr. kg. korn må det ikke sælges som glutenfri. I mit korn blev der målt 7,9 milligram pr. kg. korn. Nu er jeg ved at klargøre tørreriet og indimellem hjælper jeg en kollega med høsten.

Uge 29, Engarealerne ved Gudenåen.

Kvierne i engen bliver tilset dagligt, og samtidig bliver indhegningen tjekket. Dagligt bliver der målt, om der er strøm på hegnet og vand i mulepumpen. Ca. en gang om måneden bliver græs og siv under indhegningen slået med en buskrydder, således der stadigvæk er spænding på hegnet. I denne uge har jeg luget engarealerne for eng-brandbæger. Det er en flot og god plante for insekter, men desværre giftig for kreaturer og heste. Det er derfor en plante, man skal holde ude af indhegningen, og det gør man ved lugning. Et lille areal på den anden side af landevejen er blevet slået med brakpudseren, nu da det er tørt nok til at bære traktoren.

Uge 27, Bygfluens larve.

Ølandshveden har ikke udviklet sig til det bedre siden sidst. Gul okseøjle fylder meget, og marken ser forfærdelig ud. Årsagen skal findes i dårlig ukrudtsbekæmpelse og bygfluens larve, der de senere år har været en stor udfordring i vårhvede. Bygfluen lægger æg på bladene i maj-juni. Efter ægklækning bevæger larverne sig ned i bladsleden og ned til akset, hvor de forpupper sig. Længdevæksten standses, og aksanlægget skades. Resultatet er en meget uensartet afgrøde med skadede aks. Bygfluens larve var også et problem i 2019, og spørgsmålet er om jeg ikke bliver nødt til at pille vårhveden ud af sædskiftet. 2021 bliver ikke et stort planteavlår.

Uge 25, Regenerativt jordbrug.

Min byg/ært afgrøde klarer sig rigtig godt uden tilførsel af husdyrgødning. Bakterier i cyster på ærteplantens rødder klarer kvælstofforsyningen, både til ærterne og byggen. Som noget nyt i år, har jeg også undladt at anvende husdyrgødning til ølandshveden. Ølandshveden er meget bleg at se på, og man kan godt blive lidt nervøs for, hvordan udbyttet bliver. Omvendt så er der på trods af den lyse farve på bladene god vækst i afgrøden, og kan jeg opnå et udbytte på 2 tons pr. ha, vil det være fuldt ud tilfredsstillende. Kigger man ned i afgrøden, kan man se forskellige ledsageafgrøder/efterafgrøder, der er sået sammen med afgrøden i foråret.

Uge 23, Egne kreaturer.

Juni er en måned med mange møder, derudover har jeg haft meget travlt med radrensning. Der er meget ukrudt i år, idet jeg pga. vejret kom sent i gang. Ærterne på den lette jord ser tilfredsstillende ud. Ølandshveden står ensartet, men er meget bleg at se på. Havren står meget uensartet. Den megen regn har banket lerjorden hårdt sammen, hvilket ikke er godt. Efter en hel del søgning har jeg fundet og købt en lille Hereford besætning. Besætningen består af 2 køer, 2 kvier og 2 kalve. Dyrene går nu på græs i engen med adgang til en lille skov, hvor de kan søge ly, dels mod solen på varme sommerdage og regn og rusk på andre tidspunkter.

Uge 21. Radrensnings.

Her i slutningen af maj måned plejer jeg at være færdig med 2. radrensnings, men det er ikke tilfældet i år, da maj har været usædvanlig våd. I ugen op til pinsen fik jeg kørt lidt på den lette 1/3 af jorden. Jorden var våd og ville ikke glide over gåsefoden på radrenseren. Gåsefoden blev så skiftet ud med en harvetand. Selvom harvetanden kun er 3 cm bred kan den godt gøre en forskel, idet den bryder jordskorpen, trækker lidt kvik fri af jorden og kaster jord ind mod kornrækken. Nu kører jeg igen på den lette 1/3 af jorden, denne gang med en gåsefod der trods alt er bedre end harvetanden. Ukrudtsmængden er stor i år, og jeg er glad for radrenseren.

Uge 19, Søger efter økologiske Hereford køer eller kvier.

April var rekord kold, og maj har frem til nu vist sig fra sin våde side. I 14 dage har jeg ventet på tørvejr, så jeg kan komme ud at radrense. Lige nu gror kornet, græsset og ukrudtet rigtig godt, og jeg er lidt bekymret for ukrudtet, der fylder meget. Imens jeg venter på radrenservejr, har jeg gået indhegningen i engen igennem, så den er klar til kreaturer. Landmanden, der de sidste 13 år har leveret kvier til engen, har opsagt samarbejdet. Fremadrettet vil jeg have min egen lille Hereford besætning, som skal gå i engen og skoven hele året. Jeg har fået tilladelse til at opsætte et læskur til dyrene. Lige nu søger jeg efter økologiske kreaturer, der er til salg.

Uge 17, Færdig med forårssåningen.

Vi er færdige med at så havren, og jorden er blevet temmelig tør. Vi har valgt at tromle havremarken i et forsøg på at give kernerne bedre jordkontakt. Byg/ært afgrøden og ølandshveden er på vej op af jorden. Det er altid spændende, hvordan fremspiringen forløber, og om jeg har lavet fejl. Det samlede forårsarbejde har i år bestået af 3 stubharvninger med vingskær forud for pløjning med jordpakning. Herefter er markerne harvet 2 gange inden selve såningen. Havren har fået gylle nedfældet forud for såning. Der er meget arbejde i april, når alle markerne skal tilsås. Jeg kan ikke klare det hele selv, og i år har jeg fået god hjælp af min søn Jonas.

Uge 15, Ustabilt vejr forsinket forårsarbejdet.

Ølandshveden og byg/ært afgrøden er sået sammen med 12 forskellige ledsageafgrøder/efterafgrøder. Nu går jeg og venter på, at havremarken er tør nok til at bære gyllevognen. Herefter bliver marken pløjet og tilsået. I mellemtiden har jeg fået sået CarbonFarm forsøget. Forsøget består af 4 led, hvor led 1 pløjes, harves og sås traditionelt. I led 2 undlades pløjningen, så der blot harves og sås. I led 3 fræses der med en Celli Bio fræser lånt af Jens Lübeck Agro. I led 4 sås der direkte i efterafgrøden med en Claydon lånt af Brørup Traktor- & Maskincenter. Ukrudtsbekæmpelse i led 1 og 2 bliver med radrenser og i led 3 og 4 slåning af ukrudt mellem rækkerne.

Uge 13, Forårsarbejde hele påskeugen.

Der er gang i forårsarbejdet igen med pløjning, såbedsharvning og såning. Jeg opererer på den letteste tredjedel af jorden, hvor jeg skal dyrke byg/ært. Foruden selve markarbejdet er der faktisk en hel del forberedende arbejde. Jeg går meget op i at så ledsageafgrøder og efterafgrøder sammen med selve afgrøden. Det betyder, at jeg starter med at blande 12 forskellige ledsageafgrøder/efterafgrøder. Det foregår manuelt med en skovl. Herefter blander jeg byg, ært og efterafgrødeblandingen. Det foregår med hjælp af nogle snegle. Afgrøden bliver sneglet frem og tilbage nogle gange, og resultatet ser faktisk godt ud. Herefter er jeg klar til såning.

Uge 11, Fortsat stubharvning.

Der kom en ordentlig omgang vand, som satte markarbejdet på pause. I stedet blev der tid til nogle andre opgaver. Jeg har været virtuel dirigent på et årsmøde i planteavlsudvalget i Økologisk Landsforening, og jeg har sammen med en klubkammerat i Brædstrup Rotary Klub organiseret 40 møder. Opgaverne i klubben går på skift, og nu er det min tur til at stå for for planlægningen af møderne det næste klub år. Nu er det tørvejr igen, og stubharven er i gang på den letteste del af jorden. Det er tredje og sidste tur med stubharven inden pløjning. Jorden er lækker og velduftende. Alle planteresterne, jeg har harvet løs, får jorden til at virke kompostagtig.

Uge 9, Stubharvning.

Der har været tørvejr i lang tid, og jorden er afdrænet for vand og kan bære traktoren. Det er ensbetydende med stubharvning. Jeg harver i 5-10 cm's dybde og trækker rodukruddt og græsplanter fri af jorden. Stubharven underskærer stubben og planterne i marken, og harvetændernes vibrerende bevægelser ryster jorden af planterødderne. Rodukruddt og andre planter, der ligger oven på jorden, vil blive svækket af solens stråler og nattefrosten. Jeg har haft en del virtuelle møder siden sidst. Senest har der været bestyrelsesmøde i ICROFS og generalforsamling i Økologisk Landsforening. Virtuelle møder er ikke optimale, og jeg savner fysiske møder.

Uge 7, Klipning af hegn.

Siden sidst har det været koldt som i en dybfryser med tocifrede minusgrader. Jorden har været frosset, og det har givet mulighed for at få klippet nogle af hegnene rundt om gården. Hegnene skal klippes ca. hvert 3. år, for at det er muligt at dyrke ind til skellene uden at rykke spejle, rotorblink m.m. af traktorerne. Det er maskinstationen, der kommer med en traktormonteret klipper, som så efterlader en masse afskårne grene på jorden. Disse grene har jeg så fornøjelsen af at rykke ud fra hegnet og efterfølgende skubbe væk fra marken i bunker. Vejret er på det sidste slået om til plusgrader, med svag vind og sløret sol, og giver klare forårsfornemmelser.

-

Uge 5, Det er bidende koldt udenfor med blæst og dagsfrost.

Vi er færdige med at skrue klinkbrædderne op på staldmuren og er trukket inden døre. På kontoret har jeg haft flere virtuelle møder i forbindelse med projekt CarbonFarm. Der er lige nu, mange detaljer i projektet, der skal planlægges. Jeg er også i gang med at bestille ledsageafgrøder/efterafrøder til kommende sæson. Jeg vil gerne have 10 - 12 forskellige arter gerne fra forskellige plantefamilier. Frøene skal bestilles nu, så de er hjemme inden forårssåningen. Frøene køber jeg hjem via shopFRDK.dk. OrganicXseeds, FRDK og min planteavlskonsulent har alle ydet god assistance i forbindelse med valg af arter, udsædsmængder og tilladelse.

Uge 3, Rengøring af traktorer.

Traktorerne har fået en gang rengøring, både indvendig og udvendig. Inden forårsarbejdet skal jeg have lavet service på dem, hvilket bliver udført af en traktormekaniker, der kommer ud på gården. Traktorerne er så tekniske og elektroniske, at jeg ikke længere kan gøre det selv. De klinkbrædder jeg købte og fik malet i december, er vi ved at sætte op. Alle min fars aktiviteter er lukket ned pga. Corona, så han har god tid til at hjælpe mig med arbejdet. Indlægget om jordfrugtbarhed, som jeg virtuelt afholdte i december til Jordbunden dag 2020, er sammen med de øvrige indlæg tilgængelig på YouTube. Mit indlæg kan høres og ses "[her](#)"

Uge1, Kontorarbejde.

Det nye år starter med bogføring for en lang periode. Jeg har lige aftalt salg af min byg/ært afgrøde. Er prisen så god? - nej. Øko-priserne på korn har siden i sommers været meget lave. Årsagen skal findes i mange nye øko-planteavlere, der er med til at påvirke udbuddet. For at få balance mellem udbud og efterspørgsel skal forbrugerne købe mere økologi og husdyrbrugerne købe dansk protein til deres husdyr. Samfundet er lukket ned pga. Covid-19, så jeg har ikke haft fysisk kontakt med andre end nærmeste familie siden jul. Det medfører, at møder med andre foregår virtuelt. Jeg har i denne uge haft virtuelt besøg af elever fra Bygholm Landbrugsskole.

